

BIZNES NDËRKOMBËTAR DHE INOVACION

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Biznes ndërkombëtar dhe inovacion
Programi:	Menaxhim në Agrobiznes
Niveli:	Master (MSc)
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti 1 / Semestri 2
Numri i orëve në javë:	3 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	6 ECTS
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Asoc. Dr. Kushtrim Braha
Të dhënat kontaktuese:	kushtrim.braha@uni-prizren.com; +383 49 531 537
Përshkrimi i lëndës:	Ky kurs u ofron studentëve kuptimin e strategjive në biznesin ndërkombëtar, organizimin e biznesit ndërkombëtar dhe mënyrat e hyrjes në tregjet globale. Kursi trajton çështjet që lidhen me format e zgjerimit të firmës, investimet në inovacion dhe ndikimin e inovacionit në rritjen e firmës. Kursi i kushton rëndësi kuptimit të rolit të inovacionit në biznesin ndërkombëtar, inovacionin si proces biznesi, zhvillimin e strategjisë së inovacionit, rrjetet e inovacionit dhe krijimin e produkteve dhe shërbimeve të reja. Së fundmi, kursi vlerëson kthimet nga inovacioni, e vështruar nga perspektiva e performancës së firmës, vlera sociale dhe të mësuarit.
Qëllimi i lëndës:	Ky kurs do t'u sigurojë studentëve njohuri, shkathtësi dhe kompetenca për të vlerësuar mjedisin kompleks dhe të trazuar ndërkombëtar. Kursi shqyrton strategjitë për zgjerimin e biznesit ndërkombëtar dhe rolin e inovacionit në suksesin e sipërmarrjes në biznesin ndërkombëtar. Poashtu, kursi do të përgatisë studentët për të hartuar, vlerësuar në mënyrë kritike dhe zbatuar strategji të inovacionit që synojnë përfitimin e avantazhit konkurrues dhe kthimet nga inovacioni.
Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të kursit, studentët do të jetë në gjendje të: ▪ Analizojnë biznesin ndërkombëtar nga një perspektivë multi-centrike ▪ Kuptojnë dhe zhvillojnë qasjen strategjike të biznesit ndërkombëtar në nivelin e firmës ▪ Vlerësojnë teoritë dhe praktikën e menaxhimit të inovacionit ▪ Analizojnë dhe zhvillojnë strategjinë e inovacionit në një kontekst biznesi ndërkombëtar ▪ Kuptojnë procesin e krijimit të produkteve dhe shërbimeve të reja ▪ Vlerësojnë aftësitë inovative të firmave dhe ndikimin e rrjeteve inovative në procesin e inovacionit ▪ Vlerësojnë mundësitë për komercializimin e inovacionit ▪ Zhvillojnë aftësitë për të vlerësuar dhe zbatuar metodat e të menduarit krijues

Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	13	39
Ushtrime teorike/laboratorike	2	13	26
Punë praktike	/	/	/
Kontaktet me mësimdhënësin (konsultimet)	1	15	15
Ushtrime në teren	/	/	/
Kollokviume, seminare	3	1	3
Detyra të shtëpisë	1	14	14
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	1	12	12
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	3	2	6
Projektet, prezentimet etj.	5	1	5
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, kollokviume, provimi përfundimtar.		
Metodologjia e vlerësimit:	▪ Provimi i ndërmjetëm (kollokviumi): 20%, ▪ Projekti i kursit: 30%, ▪ Provimi final: 60%.		
Literatura			
Literatura primare:	Hill, C. & Hult, T. (2021). International business: Competing in the global marketplace. McGraw-Hill Education. Tidd, J. & Bessant, J. R. (2020). Managing innovation: Integrating technological, market and organizational change. John Wiley & Sons, Ltd. Trott, P. (2021). Innovation management and new product development. Pearson Education.		
Literatura shtesë:	Verbeke, A. & Lee, I. H. (2021). International Business Strategy: Rethinking the Foundations of Global Corporate Success. Cambridge University Press. Pisano, G.P. (2015). You need an innovation strategy. Harvard Business Review, June, pp. 44-54. Davies, A. & Hobday, M. (2005). The business of projects: Managing innovation in complex products and systems. Cambridge, Cambridge University Press. Foster R. & Kaplan S. (2002). Creative Destruction, Cambridge. Harvard University Press.		

	Furr, N., O’Keeffe, K. & Dyer, J.H. (2016). Managing multiparty innovation. Harvard Business Review, November 2016. Nagji, B. & Tuff, G. (2012). Managing your innovation portfolio. Harvard Business Review, May 2012. Rogers, E.M. (2003). Diffusion of innovations. Free Press, New York. Girotra, K. & Netessine, S. (2014). Four paths to business model innovation. Harvard Business Review, July-August 2014. Wilson, K. & Doz, Y.L. (2012). 10 rules for managing global innovation, Harvard Business Review, October 2012.
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në konceptet dhe parimet themelore të biznesit ndërkombëtar dhe inovacionit.	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
<i>Java e dytë:</i>	Strategjia e biznesit ndërkombëtar (Strategjia dhe firma, Zgjerimi global, profitabiliteti dhe rritja e fitimit, Presionet e kostos dhe presionet për reaksionet lokale, Zgjedhja e strategjisë).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
<i>Java e tretë:</i>	Organizimi i biznesit ndërkombëtar (Arkitektura organizative, Struktura organizative, Kultura organizative, Sinteza: Strategjia dhe arkitektura, Ndryshimet organizative).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
<i>Java e katërt:</i>	Strategjia e hyrjes dhe aleancat strategjike (Vendimet kryesore të hyrjes, Mënyrat e hyrjes, Zgjedhja e një mënyre të hyrjes, Sipërmarrja “greenfield” apo blerja, Aleancat strategjike).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
<i>Java e pestë:</i>	Roli i inovacionit në biznesin ndërkombëtar (Rëndësia e inovacionit, Inovacioni dhe sipërmarrja, Avantazhi strategjike përmes inovacionit, Fushveprimtaria dhe llojet e inovacionit, Aspektet kryesore të inovacionit, Menaxhimi i inovacionit).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
<i>Java e gjashtë:</i>	Inovacioni si proces biznesor (Rrethana të ndryshme, menaxhimi i ngjashëm, Shërbime dhe inovacione, Modeli i kontigjenës së procesit të inovacionit, Evoluimi i modeleve të procesit, Të mësuarit e menaxhimit të inovacionit, Përtej gjendjes së qëndrueshme).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
<i>Java e shtatë:</i>	Ndërtimi i organizatës inovative (Vizioni i përbashkët, leadershipi dhe vullneti për inovacion, Struktura e përshtatshme organizative, Individët kryesorë, Përfshirja e lartë në inovacion, Puna efektive e ekipit, Klima krijuese).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.

<i>Java e tetë:</i>	Provimi i ndërmjetëm (Kollokviumi).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
<i>Java e nëntë:</i>	Zhvillimi i strategjisë së inovacionit (Strategjia "racionaliste" ose "inkrementaliste", "Lidershipi" në inovacion kundrejt "ndjekjes", Aftësitë dinamike të firmave, Përvetësimi i benefiteve nga inovacioni, Shfrytëzimi i trajektoreve teknologjike, Zhvillimi i kompetencave specifike të firmës, Globalizimi i inovacionit).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
<i>Java e dhjetë:</i>	Burimet e inovacionit (Burimet kryesore të inovacionit Inovacioni i drejtuar nga kriza, Sfida e tregjeve të nën-shërbyera, Tregjet në zhvillim, Drejt përshtatjes në masë, Përdoruesit si inovatorë, Përdorimi i turmës, Përdoruesit ekstremë, Inovacioni i udhëhequr nga dizajni).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Rrjetëzimi o inovacionit (Modeli "Spaghetti" i inovacionit, Rrjetet e inovacionit, Rrjetet në "start-up", Rrjetet nga brenda, Rrjetet nga jashtë, Rrjetet në të panjohura, Menaxhimi i rrjeteve të inovacionit).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Krijimi i inovacionit (Zhvillimi i planit të biznesit, Parashikimi i inovacionit, Vlerësimi i adaptimit të inovacioneve, Vlerësimi i rrezikut, Parashikimi i burimeve).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Krijimi i produkteve dhe shërbimeve të reja (Proceset për zhvillimin e produkteve të reja, Faktorët që ndikojnë në suksesin ose dështimin e produktit, Ndikimi i teknologjisë dhe i tregjeve në komercializimin, Diferencimi i produkteve, Komercializimi i produkteve teknologjike).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Kapja e kthimeve nga inovacioni (Krijimi i vlerës përmes inovacionit, Inovacioni dhe performanca e firmës, Shfrytëzimi i dijes dhe pronësia intelektuale, Modelet e biznesit dhe kapja e vlerës, Kapja e vlerës sociale, Kapja e mësimit nga inovacioni).	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
- Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. - Studenti duhet të respektojë orarin e ligjeratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. - Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, - Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimmshënësi. - Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.		